

Handläggare
Pia Ehnhage
Telefon: 08 50825911

Till
socialnämnden

Remiss av skrivelse från Karin Rågsjö (V) om utvärdering av rapportering av icke verkställda beslut

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS Dnr 201-440/2013

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Karin Rågsjö (V) föreslår i en skrivelse att kommunstyrelsen beslutar om en utvärdering av rapporteringen av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Förvaltningen anser att det är viktigt att de redovisningar av stadens ej verkställda beslut som redan görs används som underlag för att analysera och vidta åtgärder i syfte att minimera antalet beslut som inte verkställs i tid. En analys görs i samband med den årliga socialtjänstrapporten. Förvaltningen kan även följa upp i vilken omfattning stadsdelsnämnderna har fått domar om särskild avgift för ej verkställda beslut samt kostnaderna för dessa.

Bakgrund

Staden är skyldig att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till kommunens revisorer rapportera om beviljade insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) inte har verkställts senast tre månader efter beslut. Staden ska på motsvarande sätt också rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. Om IVO bedömer att insatsen inte verkställts inom skälig tid har myndigheten en skyldighet att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömning av en särskild avgift.

Rapporteringen till IVO och kommunens revisorer ska göras varje kvartal tills att beslutet har verkställts. Vidare ska en statistikrapport över hur många av nämndernas gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader lämnas till kommunfullmäktige. Av statistikrapporten ska det framgå vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

I staden är det varje stadsdelsnämnd och andra berörda nämnder som varje kvartal ska fullgöra rapporteringsskyldigheten till IVO och till stadens revisorer samt skicka kopior på sina redovisningar till socialförvaltningen respektive äldreförvaltningen. Nämndernas redovisningar ligger sedan till grund för den statistikrapport som socialnämnden och äldrenämnden redovisar till kommunfullmäktige.

Bestämmelserna om kommunens skyldighet att rapportera ej verkställda gynnande beslut återfinns i 16 kap. 6 f-i §§ SoL och 28 f-i §s LSS. Rapporteringsskyldigheten infördes i socialtjänstlagen den 1 juli 2006 och i LSS den 1 juli 2008.

Ärendet

Karin Rågsjö (V) har till kommunstyrelsen lämnat in en skrivelse om utvärdering av rapporteringen av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS. Kommunstyrelsen har i remiss begärt socialnämndens yttrande i skrivelsen.

Karin Rågsjö (V) föreslår att kommunstyrelsen beslutar om en utvärdering för att analysera den långsiktiga trenden under de år rapporteringen har pågått. Utvärderingen ska syfta till att på sikt minimera antalet ej verkställda beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom strategiska enheten på socialförvaltning. Socialnämndens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 21 november 2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Orsaker till stadens ej verkställda beslut

Bostad med särskild service för vuxna är svårast att verkställa när det gäller insatser enligt LSS, och här ses en fortsatt ökning av de ej verkställda besluten. När det gäller bistånd enligt SoL är det framför allt beslut om försöks- eller träningslägenhet, kontaktfamilj och kontaktperson som staden har svårt att verkställa.

Enligt statistikrapporterna till kommunfullmäktige är en ännu vanligare orsak än resursbrist att den enskilde tackar nej till erbjudanden. Enligt tidigare uppföljningar kan orsaken vara boendets geografiska läge, att boendet upplevs som otryggt eller att den enskilde inte vill bo tillsammans med äldre personer.

Det har blivit allt vanligare att den enskilde erbjuds ett LSS-boende i en annan kommun för att beslutet ska vara möjligt att verkställa, trots att det endast är i undantagsfall, om det finns särskilda skäl, som ett beslut om bostad med särskild service för vuxna enligt LSS får verkställas i en annan kommun. Det är inte självklart att den enskilde anser att det är en bra lösning, vilket också kan bidra till att han eller hon tackar nej.

Antalet personer i staden som har LSS-insatser fortsätter att öka. Det kan bland annat förklaras med att antalet personer som får diagnoser som ryms inom personkretsen för LSS ökar. Nettoinflyttningen till staden innebär att en fortsatt ökad efterfrågan på insatser kan förväntas. Bland annat uppger stadsdelsnämndernas beställarenhetschefer att antalet ansökningar som avser förhandsbesked om rätt till LSS-insatser för personer som vill bosätta sig i Stockholm ökar.

Sammantaget ställer dessa och andra omständigheter staden inför stora utmaningar även framöver som kommer att påverka förutsättningarna att kunna verkställa beslut om individuella insatser enligt både LSS och SoL.

Att göra jämförelser över tid

Handläggning och rutiner för att hantera beslut som inte omedelbart går att verkställa har ändrats över tid på ett sätt som försvårar jämförelser med tiden före införandet av rapporteringsskyldigheten.

Före 2006 tillämpades en handläggning som innebar att beslut om boende som inte gick att verkställa inom rimlig tid (med vilket avsågs inom tre månader) skulle avslås på grund av resursbrist. Syftet var att göra det mer rättssäkert för den enskilde som därmed fick ett beslut som gick att överklaga.

När rapporteringsskyldigheten infördes i socialtjänstlagen ändrades förutsättningarna för handläggningen. Det blev inte längre möjligt att fatta beslut om avslag på grund av resursbrist. Rättssäkerhetsfrågan skulle i stället tillgodoses genom rapporteringsskyldigheten.

Andra förändringar som har påverkat handläggningen i staden, och eventuellt också antalet ej verkställda beslut, är införandet av en central förmedling av boenden enligt LSS och senare även SoL-boenden inom socialpsykiatrin.

Effekterna i staden av rapporteringsbestämmelserna

Förvaltningen har under de år som rapporteringsskyldigheten funnits redovisat förhållandevis utförliga statistikrapporter som även innehållit analyser av de resultat som redovisats.

Förvaltningen bedömer att rapporteringsskyldigheten har bidragit till ökad kunskap och en mer systematisk uppföljning av stadens ej verkställda beslut. Genom rapporteringsskyldigheten har staden numera tillgång till data som gör det möjligt att följa utvecklingen över tid. Rapporteringen har synliggjort stadens ej verkställda beslut och orsaker till varför beslut inte går att verkställa, vilket är en förutsättning för att kunna vidta åtgärder.

I några fall har redovisningarna resulterat i konkreta åtgärder för att kunna verkställa beslut. Ett exempel är stadens rekryteringskampanjer av kontaktpersoner enligt LSS och SoL samt kontaktfamiljer enligt SoL. Kampanjerna har förutom att de lett till ökad rekrytering även bidragit till att samarbetet mellan stadsdelsnämnderna kring rekrytering och matchning har utvecklats.

Förvaltningen anser att det är viktigt att de redovisningar av stadens ej verkställda beslut som redan görs används som underlag för att analysera och vidta åtgärder i syfte att minimera antalet beslut som inte verkställs i tid. En mer fördjupad analys görs i samband med den årliga socialtjänstrapporten. Förvaltningen kan även följa upp i vilken omfattning stadsdelsnämnderna har fått domar om särskild avgift för ej verkställda beslut samt kostnaderna för dessa.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Skrivelse till kommunstyrelsen om utvärdering av rapporteringen av icke verkställda beslut, Karin Rågsjö (V), Dnr 325-1243/2013